

II

(Meddelelser)

MEDDELELSER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER OG
ORGANER

KOMMISSIONEN

**Meddelelse fra Kommissionen om revision af metoden for fastsættelse af referencesatsen og
kalkulationsrenten**

(2008/C 14/02)

(Denne meddelelse ophæver og erstatter tidligere meddelelser om fastsættelse af referencesatsen og
kalkulationsrenten)

REFERENCESATS OG KALKULATIONSRENTE

Inden for rammerne af Fællesskabets kontrol med statsstøtte anvender Kommissionen en referencesats og en kalkulationsrente. Referencesatsen og kalkulationsrenten anvendes som en erstatning for markedsrenten og for at måle støtteækvivalenten af en foranstaltning, især når den udbetales i flere rater, og for at beregne støtteelementet ved rentegodtgørelsesordninger. De anvendes også, når det skal kontrolleres, om *de minimis*-reglerne og gruppefritagelses-forordningerne overholdes.

BAGGRUND FOR REFORMEN

Hovedårsagen til at genvurdere metoden til fastsættelse af referencesatsen og kalkulationsrenten er, at de nødvendige finansielle parametre ikke altid er tilgængelige i samtlige medlemsstater, især ikke i de nye medlemsstater ⁽¹⁾. Derudover kan den nuværende metode forbedres med henblik på at tage højde for debitors kreditværdighed og sikkerhedsstillelse.

I denne meddelelse fremlægges derfor en revideret metode til fastsættelse af reference- og diskontosatser. Den foreslåede fremgangsmåde bygger på det nuværende system, der anerkendes af samtlige medlemsstater og kan anvendes i praksis, så der kan udvikles en ny metode, der opvejer nogle af ulemperne og er forenelig med de forskellige finansielle systemer i EU (især i de nye medlemsstater), og som stadig er enkel at anvende.

UNDERSØGELSE

En undersøgelse foretaget af Deloitte & Touche ⁽²⁾ på foranledning af Generaldirektoratet for Konkurrence foreslår et system med to søjler: en »standardmetode« og en »avanceret« metode.

⁽¹⁾ De nuværende referencesatser for disse medlemsstater er de satser, som medlemsstaterne har opgivet som svarende til en rimelig markedsrente. Metoden til at fastsætte disse satser er forskellige i de enkelte medlemsstater.

⁽²⁾ Se GD Konkurrences websted:
http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/others/

Standardmetode

Efter denne metode offentliggør Kommissionen hvert kvartal en basissats, der beregnes på grundlag af forskellige løbetider — 3 måneder, 1 år, 5 år og 10 år — og forskellige valutaer. IBOR-satser ⁽¹⁾ og swapudbudskurser anvendes, hvis disse parametre foreligger, ellers anvendes rentesatserne for statsobligationer. Den præmie, der anvendes for at fastsætte referencesatsen for et lån, beregnes i forhold til låntagerens kreditværdighed og sikkerhedsstillelse. Alt efter virksomhedens ratingkategori (denne »rating« foretages af kreditvurderingsselskaber ved større virksomheder eller af banker ved SMV) udgør den gældende margin i normale tilfælde (normal vurdering og normal sikkerhedsstillelse ⁽²⁾) 220 basispoint. Præmien kan stige til 1 650 basispoint ved »lav« kreditværdighed og ringe sikkerhedsstillelse.

Avanceret metode

Med denne metode kan medlemsstaterne udpege en uafhængig beregningsinstans, f.eks. en centralbank, med ansvar for jævnlige offentliggørelser af en rimelig referencerentesats for et større antal løbetider og hyppigere end ifølge standardmetoden. Bevæggrunden for denne metode er, at den pågældende institution har en anden viden og er tættere på de finansielle og bankmæssige data end Kommissionen. I så tilfælde skal Kommissionen og en ekstern revisor godkende beregningsmetoderne. Med denne metode kan det overvejes i visse tilfælde at give mulighed for en såkaldt »opt-out« eller fravalg.

Ulemper

På trods af de to metoders økonomiske relevans, skal der gøres særlig opmærksom på visse vanskeligheder:

Standardmetode:

- Den løser ikke problemet med manglende finansielle data i de nye medlemsstater og medfører nye parametre, der ikke er lettilgængelige.
- Denne standardmetode kan begunstige store virksomheder i forhold til SMV, som enten ikke har nogen rating, eller hvis rating er mindre fordelagtig (især på grund af asymmetrisk information over for långiver). Der kan opstå tvister om beregningsmetoden for præmien i forhold til kreditværdighed og sikkerhedsstillelse.
- Medlemsstaternes opgave bliver ikke forenklet, heller ikke hvad angår beregninger, der anvendes til kontrol af, hvorvidt medlemsstaterne overholder *de minimis*-reglen og gruppefritagelsesforordningerne.

Avanceret metode:

- Den avancerede metode kan vise sig at være problematisk, når den anvendes på støtteordninger: markedsrenternes volatilitet kan gøre forskellen mellem den underliggende rente for en låneordning og den gældende referencesats så fordelagtig for låntageren, at visse foranstaltninger bliver uforenelige med statsstøttereglerne.
- Den kvartalsmæssige justering af rentesatserne vil komplicere sagsbehandlingen, da de beregnede støttebeløb kan variere drastisk fra begyndelsen af vurderingsfasen og datoen for Kommissionens endelige beslutning.
- Disse systemer virker særdeles komplicerede og kan medføre, at der ikke sker ensartet gennemførelse i medlemsstaterne.

NY METODE

For at undgå disse problemer foreslår Kommissionen en metode, der:

- er enkel at anvende (især for medlemsstaterne, når de arbejder med foranstaltninger, der er omfattet af *de minimis*-reglerne eller gruppefritagelsesforordningerne)
- sikrer ligebehandling i medlemsstaterne med minimale variationer fra den nuværende praksis, og som gør det enklere for de nye medlemsstater at anvende referencesatserne
- anvender forenkledte kriterier under hensyntagen til virksomhedernes kreditværdighed i stedet for blot deres størrelse, hvilket synes et ringe kriterium.

⁽¹⁾ Interbankrente på pengemarkedet.

⁽²⁾ Sager, hvor modtager har en passende vurdering (BB) og en tabsgivet misligholdelsessats på mellem 31 % og 59 %.

Desuden giver denne metode mulighed for at undgå usikkerhed og komplekse beregningsmetoder inden for et omskifteligt bank- og finansmiljø som følge af gennemførelsen af Basel II-aftalen, hvilket kan få væsentlige konsekvenser for kapitalallokeringen og bankernes adfærd (Kommissionen vil fortsat overvåge dette omskiftelige miljø og om nødvendigt vejlede yderligere).

KOMMISSIONENS MEDDELELSE

Hovedårsagen til at revurdere metoden til fastsættelse af referencesatsen og kalkulationsrenten er, at de nødvendige finansielle parametre ikke altid er tilgængelige i samtlige medlemsstater. Derudover kan den nuværende metode forbedres med henblik på at tage højde for debtors kreditværdighed og sikkerhedsstillelse.

Kommissionen har derfor vedtaget følgende metode til fastsættelse af referencesatsen:

— Beregningsgrundlag: Etårig IBOR

Basissatsen baseres på pengemarkedsrenten for etårslån, der findes i næsten alle medlemsstater, således at Kommissionen forbeholder sig ret til at anvende kortere eller længere løbetider i visse tilfælde.

Hvor disse rentesatser ikke findes, anvendes tremåneders pengemarkedsrenter.

Hvor der mangler pålidelige eller sammenlignelige data eller i undtagelsestilfælde, kan Kommissionen i tæt samarbejde med den pågældende medlemsstat og principielt på grundlag af data fra denne medlemsstats centralbank fastsætte et andet beregningsgrundlag.

— Margener ⁽¹⁾

Følgende margener anvendes i princippet afhængigt af virksomhedernes rating og sikkerhedsstillelsen ⁽²⁾:

Lånemargener i basispoint			
Rating	Sikkerhedsstillelse		
	Høj	Normal	Lav
Meget god (AAA-A)	60	75	100
God (BBB)	75	100	220
Tilfredsstillende (BB)	100	220	400
Svag (B)	220	400	650
Dårlig/finansielle vanskeligheder (CCC og derunder)	400	650	1 000 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Dog med forbehold af de konkrete bestemmelser for rednings- og omstrukturingsstøtte, som gælder efter Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder (EUT C 244 af 1.10.2004, s. 2), især punkt 25, a), hvori der henvises til »en rentesats, der mindst svarer til de satser, der gælder for lån til sunde virksomheder, og især til de referencesatser, som Kommissionen fastsætter«. I sager med redningsstøtte anvendes der derfor etårig IBOR med tillæg af mindst 100 basispoint.

Normalt lægges der 100 basispoint til basissatsen. Dette forudsætter i) lån til virksomheder med tilfredsstillende rating og sikkerhedsstillelse, og ii) lån til virksomheder med god rating og normal sikkerhedsstillelse.

⁽¹⁾ Som det fremgår af undersøgelsen, er denne margin stort set uafhængig af lånets løbetid.

⁽²⁾ Ved normal sikkerhedsstillelse forstås sikkerhedsstillelse på det niveau, som finansieringsinstitutter normalt forlanger ved långivning. Ifølge undersøgelsen kan sikkerhedsniveauet måles som »Loss Given Default» (LGD), som er det forventede tab i procent af debtors engagement under hensyntagen til de beløb, der kan inddrives fra sikkerhedsstillelsen og i konkursboet. LGD er således omvendt proportional med sikkerhedsstillelsens kvalitet. I denne meddelelse forstås ved »høj« sikkerhedsstillelse en LGD lig med eller under 30 %, »normal« sikkerhedsstillelse betyder en LGD mellem 31 % og 59 %, og »lav« sikkerhedsstillelse betyder en LGD, lig med eller over 60 %. Flere detaljer om begrebet LGD findes i *Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: A Revised Framework — Comprehensive Version*, der er tilgængelig på: <http://www.bis.org/publ/bcbs128.pdf>

For låntagere, der ikke har en kredithistorie eller rating på grundlag af en vurdering af deres balance, som f.eks. visse SPV-selskaber eller nystartede virksomheder, bør basissatsen forhøjes med mindst 400 basispoint (afhængigt af sikkerhedsstillelsen), og margenen kan aldrig være mindre end den, der ville gælde for modervirksomheden.

Ratings skal ikke nødvendigvis indhentes fra specifikke kreditvurderingsbureauer — nationale ratingsystemer eller bankernes kreditvurdering til afspejling af misligholdelsesgraden kan også anvendes ⁽¹⁾.

Ovennævnte margener kan blive revideret ind imellem for at tage højde for markedssituationen.

— Ajourføring

Referencesatsen ajourføres én gang om året. Således udregnes basissatsen på grundlag af den etårige IBOR fra september, oktober og november året før. Den derefter fastsatte basissats træder i kraft den 1. januar. Fra den 1. juli til den 31. december 2008 beregnes referencesatsen undtagelsesvis på grundlag af den etårige IBOR fra februar, marts og april 2008, dog med forbehold af følgende afsnit.

Derudover skal der for at tage højde for væsentlige og pludselige ændringer foretages en ajourføring, hver gang den gennemsnitlige rentesats, der beregnes over de foregående tre måneder, afviger mere end 15 % fra den gældende sats. Den nye sats træder i kraft på den første dag i den anden måned efter de måneder, der er anvendt som beregningsgrundlag.

— Kalkulationsrente: Beregning af nettonutidsværdien

Referencesatsen skal også bruges som kalkulationsrente til beregning af nutidsværdier. Til dette formål anvendes principielt basissatsen med en fast margen på 100 basispoint.

— Denne metode træder i kraft den 1. juli 2008.

⁽¹⁾ En sammenligning mellem de mest normale kreditvurderingsmekanismer kan f.eks. ses i tabel 1 i arbejdsdokument nr. 207 fra Bank for International settlements:
<http://www.bis.org/publ/work207.pdf>